

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	ISTORIE ȘI GEOGRAFIE
Departamentul	Științe Umane și Social-Politice
Domeniul de studii	ASISTENȚĂ SOCIALĂ
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Asistență socială

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Asistența socială a persoanelor cu dizabilități				
Titularul activităților de curs	Lector univ. Dr. Carmen Ciornei				
Titularul activităților de seminar	Lector univ. Dr. Carmen Ciornei				
Anul de studiu	3	Semestrul	6	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categoriza formativă a disciplinei				
	DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				
Regimul disciplinei	Categoriza de opționalitate a disciplinei:				
	DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	33
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	25
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	-
III Examinări	2
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	83
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	127
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Sociologie, • Psihologie socială aplicată, • Teorie și metodă în asistență socială, • Tehnici de comunicare • Consiliere în asistență socială
Competențe	• -

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Participare la cel puțin 50% din cursuri
Desfășurare aplicații	Seminar • Participare la cel puțin 70% din seminarii
	Laborator •
	Proiect •

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Competențe cognitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască și să opereze cu noțiuni cum ar fi defect, deficiență, handicap, boală, invaliditate, capacitate de muncă. - Să cunoască și să opereze cu noțiuni cum ar fi drepturi ale persoanelor cu dizabilități, grupe nosologice, - Să își însușească modalități, metode, tehnici de comunicare pentru toate categoriile de clienți cu care vine în contact un asistent social - Să integreze principii de comunicare asertivă, să identifice, să descifreze comportamentele persoanelor, grupurilor, să descifreze emoțiile acestora. - Să culeagă și să integreze informații referitoare la categoriile vulnerabile, în scopul derulării mecanismelor de protecție socială în sprijinul acestora. <p>Competențe instrumental-aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să își formeze deprinderi de asistare, consiliere, intervenție pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora - Să sprijine accesarea drepturilor persoanelor cu dizabilități ce decurg din legislația specifică - Să comunice adecvat cu valorile profesionale specifice. - Să își formeze deprinderi de reprezentare a clienților <p>Competențe atitudinale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea studenților de a identifica propriile bariere de comunicare, dileme, conflicte între valorile personale și valorile profesionale. - capacitatea de a accepta diferențele între indivizi, de valoriza persoanele cu dizabilități și de a colabora cu alte categorii profesionale în scopul susținerii și protecției persoanelor cu dizabilități.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații – problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale. • Capacitatea de a comunica eficient, adaptat oricărui interlocutor, capacitatea de a comunica asertiv, de a dezvolta parteneriate și rețele profesionale în sprijinul persoanelor și grupurilor cu nevoi speciale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<p>-formarea cunoștințelor necesare pentru abordarea corespunzătoare a persoanelor cu dizabilități</p> <p>- formarea deprinderilor necesare evaluării și intervenției persoanelor cu problem de sănătate</p> <p>- familiarizarea studenților cu noțiuni care țin de valorizarea persoanelor cu dizabilități, asistența socială acordată în virtutea drepturilor cetățenești</p> <p>- cunoașterea mecanismelor legislative de protecție a persoanelor cu dizabilități și a instituțiilor responsabile în implementarea politicilor de protecție a persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora</p>
	-formarea de deprinderi și abilități practice profesionale.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Curs 1 – 2. Aspecte introductive privind dizabilitatea. Defect, dizabilitate, disfuncție, handicap. Boală și incapacitate de muncă.	4	prelegere, expunere, curs interactiv;	
Curs 3 – 4 Politici sociale de sănătate. Aspecte de ordin legislativ privind protejarea persoanelor cu probleme de sănătate.	4	prelegere, expunere, curs	

Sisteme de îngrijire a sănătății, bolii și dizabilității		interactiv.	
Curs 5 – 6 Evaluarea stării de sănătate. Evaluarea stării de dizabilitate. Expertiza capacității de muncă. Evaluarea restantului morfofuncțional și psihic.	4	prelegere, expunere, curs interactiv.	
Curs 7 – 8 Evaluare și intervenție specifică pentru persoane cu dizabilitate. Deficiențe de auz. Deficiențe vizuale.	4	prelegere, expunere, curs interactiv.	
Curs 9 – 10. Evaluare și intervenție specifică pentru persoane cu dizabilitate. Afecțiuni neurologice și locomotorii Dizabilități psihice	4	prelegere, expunere, curs interactiv.	
Curs 11 – 12 Principii de incluziune socială pentru persoane, grupuri vulnerabile Susținerea și intervenția în familiile care au în îngrijire o persoană cu dizabilități, miror, adult sau vârstnic	4	prelegere, expunere, curs interactiv.	
Curs 13 – 14 Instituții publice implicate și responsabile în ceea ce privește protecția persoanelor cu dizabilități Organizații ne guvernamentale implicate și responsabile în ceea ce privește protecția persoanelor cu dizabilități	4	prelegere, expunere, curs interactiv.	

Bibliografie

- Albu, A et all (2001) *Asistența în familie a persoanei cu deficiență funcțională*, Iași, Polirom
- Athanasu A., (1998) *Tratat de psihologie medicală*, București, Editura Oscar Print
- Ciornei Carmen, *Reintegrarea în activitate a unei persoane cu deficiență vizuală gravă – studiu de caz din perspectivă ecologică*, lucrare publicată în colecția *România socială*, drumul schimbărilor și al integrării europene. Conferința anuală a Asociației Române de promovare a Asistenței Sociale, 2004.
- Ciornei Carmen, *Autoservirea, o perspectivă medico-socială*, în colecția *România Socială*, drumul schimbării și al integrării europene, vol I.Coord Petru Iluț, Laura Nistor, Traian Rotariu, 2005.
- Ciornei Carmen, Neamțu Nicoleta, *Unde sunt resursele unei tinere care și-a pierdut capacitatea de muncă? În sine și în propria familie*, în Neamțu Nicoleta (coordonator), *Procese de asistență socială centrate pe individ, familie și grup. Studii de caz*, Editura ACCENT, Cluj-Napoca, 2012 pag. 116 – 129
- Ciornei Carmen, *Un învingător. S-a învins pe sine*, în Neamțu Nicoleta (coordonator), *Procese de asistență socială centrate pe individ, familie și grup. Studii de caz*, Editura ACCENT, Cluj-Napoca, 2012, pag 143 - 153
- Dumitrașcu, H., coord, (2012) *Consilierea în asistență socială*, Iași, Polirom.
- Jeican R., (1999) *Psihiatrie pentru medicii de familie*, Cluj napoca, editura Dacia
- Krogurd K., (2006), *Practica asistenței sociale*, Iași, Polirom.
- Gherguț, A., (2006) *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*, Iași, Polirom
- Neamțu Nicoleta și Ciornei Carmen (1998) „Consecințe ale inegalității sociale în cazul persoanelor cu dizabilități” în *Revista de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă*, vol 4 – Serie nouă, Nr 2 – 1998, pp 59 – 62, București, Asociația Medicală Română și Societatea Română de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă
- Neamțu Nicoleta și Ciornei Carmen (2001), *Practica asistenței sociale: competențe specifice*, Cluj Napoca, Editura Pro Vita
- Rădulescu, S.M. (2002) *Sociologia sănătății și a bolii*, București, Editura Nemira
- Rășcanu, R., (1997) *Psihologie medicală și asistență socială*, București, Societatea Știință și tehnică
- Rebeleanu-Bereczki, A., *Politicile în domeniul sănătății în contextul reformei sociale din România*, Cluj Napoca, Presa universitară clujeană.
- Sandu, A., (2013) *Asistența socială aplicată, tehnici de cercetare și modele de intervenție*, Iași,

Lumen.

- Sandu, A., (2010) *Tehnici de asistență socială*, Iași, Lumen.
- Neamțu G., coord. (2003) *Tratat de asistență socială*, Iași: Polirom.
- Neamțu G., coord. (2016) *Enciclopedia asistenței sociale*, Iași: Polirom
- DECIZIA 2010/48/CE din 26 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, publicat în Jurnalul Oficial cu numărul 23L din data de 27 ianuarie 2010
- LEGEA nr. 8 din 18 ianuarie 2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 48 din data de 21 ianuarie 2016
- ORDIN nr. 1985 din 4 octombrie 2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1019 din data de 19 decembrie 2016
- Criterii medico-psihosociale de încadrare în grad de handicap din 19 noiembrie 2007, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 885 bis din data de 27 decembrie 2007
- ORDIN nr. 131 din 30 ianuarie 2015 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 91 din data de 3 februarie 2015
- ORDIN nr. 707 din 13 mai 2014 privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 354 din data de 14 mai 2014
- CONVENȚIA din 13 decembrie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap, publicată în Jurnalul Oficial cu numărul 23L din data de 27 ianuarie 2010
- CONVENȚIA din 26 septembrie 2007 privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 792 din data de 26 noiembrie 2010
- LEGEA nr. 263 din 16 decembrie 2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 852 din data de 20 decembrie 2010 cu modificările și completările ulterioare.
- LEGEA nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sănătății - republicată*) în Monitorul Oficial cu numărul 652 din data de 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare
- LEGEA nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap – republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006, modificată prin Legea nr. 241/2007 pentru abrogarea unor reglementări prin care sunt acordate scutiri sau exonerări de la plata taxelor vamale ale unor bunuri, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 24 iulie 2007.
- HOTĂRÂRE nr. 889 din 29 noiembrie 2016 privind aprobarea Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului 2016-2020, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 997 din data de 12 decembrie 2016
- LEGEA nr. 151 din 12 iulie 2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 483 din data de 14 iulie 2010
- LEGEA nr. 487 din 11 iulie 2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice *) – Republicată în Monitorul Oficial cu numărul 652 din data de 13 septembrie 2012

Bibliografie minimală

- Albu, A et all (2001) *Asistența în familie a persoanei cu deficiență funcțională*, Iași, Polirom
- Ciornei Carmen, *Un învingător. S-a învins pe sine*, în Neamțu Nicoleta (coordonator), *Procese de asistență socială centrate pe individ, familie și grup. Studii de caz*, Editura ACCENT, Cluj-Napoca, 2012, pag 143 - 153
- DECIZIA 2010/48/CE din 26 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, publicat în Jurnalul Oficial cu numărul 23L din data de 27 ianuarie 2010

- LEGEA nr. 8 din 18 ianuarie 2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 48 din data de 21 ianuarie 2016
- ORDIN nr. 1985 din 4 octombrie 2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1019 din data de 19 decembrie 2016
- Criterii medico-psihosociale de încadrare în grad de handicap din 19 noiembrie 2007, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 885 bis din data de 27 decembrie 2007
- CONVENȚIA din 13 decembrie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap, publicată în Jurnalul Oficial cu numărul 23L din data de 27 ianuarie 2010
- CONVENȚIA din 26 septembrie 2007 privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 792 din data de 26 noiembrie 2010
- LEGEA nr. 263 din 16 decembrie 2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 852 din data de 20 decembrie 2010 cu modificările și completările ulterioare.
- LEGEA nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sănătății - republicată*) în Monitorul Oficial cu numărul 652 din data de 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare
- LEGEA nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap – republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006, modificată prin Legea nr. 241/2007 pentru abrogarea unor reglementări prin care sunt acordate scutiri sau exonerări de la plata taxelor vamale ale unor bunuri, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 24 iulie 2007.
- HOTĂRÂRE nr. 889 din 29 noiembrie 2016 privind aprobarea Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului 2016-2020, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 997 din data de 12 decembrie 2016
- LEGEA nr. 151 din 12 iulie 2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 483 din data de 14 iulie 2010
- LEGEA nr. 487 din 11 iulie 2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice *) – Republicată în Monitorul Oficial cu numărul 652 din data de 13 septembrie 2012

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Seminar 1 – 2. Aspecte introductive privind dizabilitatea. Defect, dizabilitate, disfuncție, handicap. Boală și incapacitate de muncă. Exemplificări.	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
Seminar 3 – 4 Drepturi ale persoanelor cu dizabilități. Studiu privind legislația în vigoare. Drepturi ale persoanelor invalide. Studiu privind legislația în vigoare.	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
Seminar 5 – 6 Principii de diagnoză și evaluare a persoanelor cu dizabilități Principii de diagnoză și evaluare a persoanelor cu dizabilități	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
Seminar 7 – 8 Deficiențe de auz. Servicii sociale, drepturi și limite. Deficiențe vizuale . Servicii sociale, drepturi și limite.	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
Seminar 9 – 10. Afecțiuni neurologice și locomotorii. . Servicii sociale, drepturi și limite.	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	

Dizabilități psihice. . Servicii sociale, drepturi și limite.			
Seminar 11 – 12 Principii de incluziune socială pentru persoane, grupuri vulnerabile Susținerea și intervenția în familiile care au în îngrijire o persoană cu dizabilități, minor, adult sau vârstnic	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
Seminar 13 – 14 Instituții publice implicate și responsabile în ceea ce privește protecția persoanelor cu dizabilități. Exemple. Organizații neguvernamentale implicate și responsabile în ceea ce privește protecția persoanelor cu dizabilități. Exemple.	2	expunerea, dezbateră, jocuri de rol, studiul de caz	
<ul style="list-style-type: none"> • aferență celei de la curs 			
Bibliografie minimală			
<ul style="list-style-type: none"> • aferență celei de la curs 			

9. **Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

- Studenții sunt pregătiți pentru a înțelege specificul evaluării și intervenției sociale pentru indivizi cu dizabilitate și boală precum și pentru familiile care au în îngrijire o persoană cu dizabilitate. Studenții vor fi, de asemenea, pregătiți să cunoască și să ofere informații referitoare la drepturile persoanelor cu dizabilități precum și despre instituțiile implementatoare de politici sociale privind dizabilitatea.

10. **Evaluare**

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	instrumentele de evaluare formativă (pe parcurs): evaluarea participării și implicării în cursul interactiv	Examen scris	50%
Seminar	evaluarea participării active în cadrul seminariilor, prezentarea de teme/referate/eseuri	Evaluare prezentări, teme, referate	50%
Laborator	-		
Proiect			
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5: însușirea principalelor noțiuni, idei, concepte. Standarde pentru nota 10: însușirea principalelor noțiuni, idei, concepte, înțelegerea principiilor de comunicare, consiliere; stăpânirea unui limbaj de specialitate. Prezentarea unui studiu de caz ce vizează evaluarea și intervenția pentru o persoană cu dizabilitate sau o familie care are în îngrijire o persoană cu deficiență.</p>			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20.09.2018		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
24.09.2018	Lector. dr. Vasile Demciuc

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
24.09.2018	Prof. dr. Vasile Efros